

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

626

Vragen van de leden **Wörsdörfer**, **Veldman** en **Weverling** (allen VVD) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *de berichten «Iedereen wil internet, niemand wil datacenters» en «Hoe Nederland zichzelf economisch in de voet schiet»* (ingezonden 7 augustus 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Keijzer** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 5 november 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 3755.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Iedereen wil internet, niemand wil datacenters» en «Hoe Nederland zichzelf economisch in de voet schiet»?¹

Antwoord 1

Ja, daar ben ik mee bekend.

Vraag 2 en 3

Hoe verhoudt de tijdelijke bouwstop van nieuwe datacenters in de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer zich tot de Nederlandse Digitaliseringsstrategie 2.0, waarin gesteld wordt: «Datacenters spelen een essentiële rol in de ontwikkeling van de digitale economie en samenleving. Zonder datacenters staat alles op de digitale snelweg stil», en tot de Ruimtelijke strategie datacenters?² Kunt u daarbij uw appreciatie delen van de eerder genoemde tijdelijke bouwstop van nieuwe datacenters in de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer?

Deelt u de mening dat het tijdelijk stopzetten van nieuwe datacenters, het bouwen van nieuwe energiezuinige datacenters tegengaat? Vindt u dit een wenselijke ontwikkeling? Zo nee, welke stappen bent u bereid te nemen om deze ontwikkeling te keren?

Antwoord 2 en 3

De tijdelijke bouwstop van datacenters in de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer staat de ontwikkeling van de digitale economie vooralsnog niet in de weg. Datacenters die bijdragen aan het verduurzamen van de

¹ <https://fd.nl/achtergrond/1298536/iedereen-wil-internet-niemand-wil-datacenters#>
<https://www.linkedin.com/pulse/bouwstop-economie-stop-ruud-alaerds>

² Nederlandse Digitaliseringsstrategie 2.0
Ruimtelijke strategie datacenters

warmtevoorziening door hun restwarmte ter beschikking te stellen zijn nog steeds welkom. Op de korte termijn zijn er echter wel knelpunten, de energievraag van de sector en gebrek aan geschikte ruimte, die voor de gemeente Amsterdam de tijdelijke stop noodzakelijk maken. De gemeenten verwachten eind 2019 nieuw regionaal vestigingsbeleid te hebben geformuleerd waarin ze meer grip op de vestiging van nieuwe datacenters krijgen en deze kunnen plaatsen binnen hun bredere duurzaamheidsambitie. Om het nieuwe vestigingsbeleid vorm te geven voeren de gemeenten gesprekken met de sector en belanghebbenden. Keuzes omtrent gemeentelijk vestigingsbeleid worden decentraal gemaakt. Voor het belang van datacenters voor de digitalisering van heel Nederland en de knelpunten die de sector ondervindt worden er gesprekken gevoerd in een Nationale Datacentertafel die begin september van start is gegaan. De rijksoverheid zit ook aan deze gesprekstafel.

Vraag 4

Hoe verhoudt het tijdelijk stopzetten van de bouw van nieuwe datacenters in Nederland zich tot het streven van veel bedrijven en overheden om Nederlandse data binnen de Nederlandse landsgrenzen op te slaan? In hoeverre is het voor Nederlandse bedrijven en overheden nog mogelijk om hun data binnen Nederland op te slaan zonder de bouw van nieuwe datacenters?

Antwoord 4

Ik heb geen signalen dat er op korte termijn acute capaciteitsproblemen ontstaan om data van Nederlandse bedrijven en overheden in Nederland op te slaan. Overigens is de bouw van datacenters elders in Nederland ook mogelijk. De Zuid-Hollandse regionale ontwikkelingsmaatschappij Innovation-Quarter heeft recentelijk haar masterplan Datacenters aangekondigd. Met Rotterdam-Den Haag als tweede datacenter hub kan Amsterdam op termijn ontlast worden.

Vraag 5

Deelt u daarbij de mening dat de Nederlandse vraag naar datacenters in de toekomst alleen maar zal toenemen, waarbij nieuwe datacenters noodzakelijk zijn om de Nederlandse concurrentie- en innovatiepositie te handhaven en te verbeteren?

Antwoord 5

Datacenters spelen een essentiële rol in de ontwikkeling van de digitale economie en samenleving en de groei naar (lokale) dataopslag zal de komende jaren door de groei van het dataverkeer en de ontwikkeling IoT-toepassingen stijgen. De ICT-sector, waaronder datacenters, is een van de prioriteiten van het Kabinet bij de acquisitie van buitenlandse bedrijven.³

Vraag 6

Deelt u de mening van Job Witteman, voormalig CEO van het Amsterdamse Internetknooppunt AMS-IX en voormalig lid van het Amsterdam Economic Board, dat geplande significante investeringen in datacenters in de omgeving van Amsterdam door het eerder genoemde besluit van de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer opeens als hoog risico door investeerders worden beschouwd?⁴ Zo ja, in hoeverre is het volgens u wenselijk dat investeringen in de Nederlandse digitale economie hierdoor achterblijven?

Antwoord 6

Ik heb begrip voor de zorgen die de heer Witteman heeft geuit. In hoeverre geplande significante investeringen in datacenters in de omgeving van Amsterdam door het eerder genoemde besluit van de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer als hoog risico door investeerders worden beschouwd kan ik niet beoordelen.

³ Kamerstuk 32 637, nr. 342.

⁴ <https://fd.nl/ondernemen/1309508/internetpionier-witteman-stapt-uit-adviesraad-na-schadelijke-beslissing-amsterdam>

Vraag 7

Welke stappen zult u nemen om te voorkomen dat het besluit van de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer de clustervorming rond de internationale internetknooppunten bemoeilijkt?

Antwoord 7

Zie antwoord vraag 8 en 11.

Vraag 8

Bent u bekend met het recent gepubliceerde onderzoek «Digitale randvoorwaarden voor de toplocaties in de REOS-regio's»? Kunt u uw appreciatie delen van de knelpunten rondom de bouw van datacenters die in dit onderzoek worden aangedragen in relatie met deze tijdelijke bouwstop door beide gemeenten?⁵

Antwoord 8

Ja, ik ben bekend met het onderzoek over de digitale randvoorwaarden voor de toplocaties in de REOS-regio's. De knelpunten die het rapport aankaart omtrent datacenters – hoog energieverbruik in relatie tot duurzaamheid, de beschikbaarheid van elektriciteit en grond die niet overal gegarandeerd is en de inpassing in de nationale en regionale energie-infrastructuur – zijn allen aanleiding geweest voor de tijdelijke bouwstop door beide gemeenten. Leveringszekerheid van elektriciteit en een betrouwbaar energiesysteem zijn de uitgangspunten voor ons energiesysteem in Nederland, dit geldt dus ook voor de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer. Datacenters hebben veel elektriciteit nodig en leggen daarmee een groot beslag op de op de productie en transport van elektriciteit, dit nadert in sommige regio's (rond Amsterdam) zijn grenzen. Het elektriciteitsverbruik van datacenters groeit ook nog eens sterk. Aangezien de groei van datacenters in deze gemeenten het hardst is, is de tijdelijke bouwstop verklaarbaar.

Vraag 9 en 10

Erkent u dat de in het onderzoek «Digitale randvoorwaarden voor de toplocaties in de REOS-regio's» genoemde knelpunten op het gebied van datacenters en core-netwerken een stevige impact kunnen hebben op de verdere ontwikkeling van de nationale digitale connectiviteit? Zo ja, waarom zijn deze knelpunten niet meegenomen in het Actieplan Digitale Connectiviteit en de recente update van de Digitaliseringsstrategie?

Bent u bereid deze knelpunten alsnog mee te nemen in de voortgangsrapportage Digitale Connectiviteit die gepland staat voor het vierde kwartaal van 2019? Kunt u daarbij uw aanpak delen van deze knelpunten en de wijze waarop de veelvoud aan actoren uit het bedrijfsleven, landelijke en regionale overheden worden betrokken? Bent u daarbij bereid om een coördinerende rol te pakken, zodat de hoge kwaliteit van de Nederlandse digitale infrastructuur blijft gewaarborgd?

Antwoord 9 en 10

De datacentersector is een relatief jonge sector met een eigen dynamiek en unieke kenmerken waarvoor recentelijk beleid in ontwikkeling is. In de recent door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar uw kamer gestuurde Ruimtelijke Strategie Datacenters⁶ wordt uiteengezet welke stappen er voor de middellange termijn (2022–2030) en lange termijn (2030 en later) genomen worden om de ontwikkeling van de datacentersector in goede banen te leiden. Een goede ontwikkeling van de sector kan alleen behaald worden door een samenwerking van de rijksoverheid met de sector, netbeheerders en de decentrale overheden. Voor de middellange termijn wordt de vestiging van datacenters in zowel de zuidelijke Randstad als Noord-Holland (Middenmeer) verder onderzocht, waaronder gekeken wordt naar de vestigingseisen ten aanzien van latency, arbeidsmarkt, restwarmte en het ICT-ecosysteem. Voor de lange termijn (2030 en later) worden de mogelijkheden voor een nieuw datacluster aan de west- en zuidflank van Amsterdam bij de aanlandingslocatie van wind op zee verkend en uitgewerkt.

⁵ Digitale randvoorwaarden voor de toplocaties in de REOS-regio's

⁶ Kamerstuk 34 682, nr. 9.

Het belang van datacenters is erkend in zowel het de Actieplan Digitale Connectiviteit en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie 2.0. De genoemde knelpunten zijn recent naar voren gekomen en dit wordt dan ook meegenomen in de voortgangsrapportage van het Actieplan Digitale Connectiviteit.

Vraag 11

Bent u bereid op korte termijn – in samenwerking met eerder genoemde gemeenten – een faciliterende rol te spelen in het oplossen van de problematiek rondom de bouw van datacenters in de metropoolregio Amsterdam, zodat de komst van nieuwe datacenters niet onnodig wordt tegengehouden en het gunstige Nederlandse vestigingsklimaat voor datacenters behouden blijft?

Antwoord 11

Ja ik ben bereid een faciliterende rol hierin te spelen. Sinds de aankondiging van de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer zijn er al gesprekken gevoerd aan de Nationale Datacentertafel waar mijn ministerie ook aanwezig is. Deze gesprekken hebben de weg vrijgemaakt voor een gezonde samenwerking tussen de sector, gemeenten en overige betrokkenen en ze zullen in november voortgezet worden.